

Afrapportering af projekt

Liv i molerhavet – en geologisk opdagelsesrejse i tid og rum

Projektet kort

Projektet Liv i molerhavet har til formål at formidle og skabe nye former for formidling af liv og død i Molerhavet for 55 millioner år og af de nutidige molerlandskaber, der kandiderer til Unescos liste over verdensarv. Formidlingen har form af aktiviteter i det fysiske rum: Moler Museets samlinger, molerlandskab og molergrave, kombineret med en nye digitale tilbud.

Ønsket er at formidle svært tilgængelige emner som geologiske processer, klimaforandringer, dyre- og planteliv i en form og på en måde, så en bred kreds af børn og voksne, almindelige besøgende og ikke-specialister, forstår og får øget interesse for emnet.

Morslands Historiske Museum fik bevilget tilskud fra Formidlingspulje 1 for 2009. Projektet afslutning blev bevilget udsættelse for afslutning til juli 2011.

Indgang

Tilgangen til emnet skal gøres nem, visuel og oplevelsesbaseret. Publikum og brugere skal have størst mulig adgang til deltagelse og aktivitet, og inddrages processen med stadig udvikling af formidlingen. Projektet har resulteret i to hovedgrupper af formidlingstiltag, en der gælder brug af nye medier og digitalisering, og en der består af aktiviteter i det fysiske rum. Museets udstillinger, de digitale tiltag og aktiviteterne er alle indbyrdes forbundne og endvidere åbne for videre udbygning og udvikling. De sprænger det traditionelle museums fysiske rammer – på en måde så de rige samlinger og udstillingen ikke taber værdi, men sættes i spil på nye måder.

Resultater

Hovedgruppe 1 - Multimedier/digitalisering:

- **1. Historien om Luffe - Animation**

Animeringen af Historien om Luffe er på en gang kerne i og hovedindgang til projekt Liv i Moler Havet. Skildpadden Luffe er et fossil fundet af Henrik Madsen, Moler Museet, i en af de aktive molergrave i 2009. Den er et ualmindeligt velbevaret eksemplar af en 54 mio. år gammel havskildpaddeunge, unik og erklæret Danekræ. Skildpaddeungen er både smuk og sød – og er blevet hovedpersonen i en fortælling i børnehøjde. (Se også pkt. 7 – Historien i bogform) Via animeringen er der skabt liv i molerhavet. Sammen med Luffe – på dens vej fra æg til døden på havbunden - præsenteres seeren for dyreliv og flora på land og i hav i det subtropiske klima, for

vulkaner i udbrud, for diatomeer og for iltvind og hvad der videre skete. Animationen varer 5-6 minutter. Den er blevet testet af børnene i Tødsø Børnehave og af en håndfuld børnefamilier med børn og unge i alderen 3 til 18 år.

Animationen er tænkt som en opmærksomhedsfangende, let og sjov tilgang til et svært tilgængeligt emne. Den opsættes i Moler Museets udstilling som supplement til den ægte vare for bl.a. at anskueliggøre længst forsvundne fænomener og usynlige sammenhænge, den lægges på You-tube og lignende medier, den søges udsendt via regionalt tv og selvfølgelig på Museets nye hjemmeside. Fra animationen ledes brugeren videre til de andre muligheder, beskrevet her, for nærmere opdagelse og fordybelse i emnet.

Animationen er fortrinsvis udviklet og realiseret af museets egne medarbejdere, der i udviklingsprocessen har opnået ny viden og fortrolighed med det digitale medies muligheder – både teknologisk og formidlingsmæssigt. Projektets praktiske gennemførelse virker desuden tydeligt som katalysator for og igangsætter af en mangfoldighed af nye ideer og muligheder.

Animation og redigering samt lyddesign er udført af Per Christiansen. Tegningerne er lavet af Mette Elimar Jensen. Musikken er af Perry Stenbäck, Jelling. En række af museets medarbejdere har medvirket ved udarbejdelse af tekst, redigering, fortællestemme, lydeffekter m.v. Et eksemplar af filmen er vedlagt denne rapport.

• 2. Nøglen til livet - Audiomove

Morslands Historiske Museum har i samarbejde med Netværk Limfjorden og VisitNordjylland udarbejdet en digital fortælling i audiomove – et interaktivt narrativt formidlingskoncept, udviklet af Teater Katapult, Aarhus. Dette teater har stået for dramatisering af fortællingen. Forfatteren Bent Haller har skrevet historien. Moler Museet har lagt viden om moleret, turforløb og lokalkendskab til.

Moleret og det særlige landskab formidles her via en dramatiseret fortælling og lyddesign, hvor brugeren selv bliver hovedperson i historien. Brugeren inddrages i et fiktivt univers samtidig med at han/hun aktivt bevæger sig i virkeligheden og det fysiske rum. Rent konkret: En lydfil med den særlige fortælling downloades til brugernes egne mp3-afspillere – eller alternativt kan mp3-afspillere med lydfilen lånes på Moler Museet. Fra Moler Museet bevæger man sig med hovedtelefoner på ud i Molergravene ad et stisystem – på jagt efter nøglen til livet.

Historien er rettet mod lidt større børn – men kan naturligvis også bruges af voksne. Filen kan downloades fra bl.a. Netværk Limfjordens hjemmeside www.visitlimfjorden.com og museets nye hjemmeside.

Koncept og historie er blevet afprøvet og anmeldt positivt af børn fra Nordmors-skolen. (Se bilag)

Nøglen til Livet har direkte sammenhæng med Limfjordsfortællingerne og rundvisningerne i Moler Museum og molergrav – se pkt. 5. Tanken bag har bl.a. været at skabe adgang til en fortælling også på de tidspunkter, hvor der ikke står en ”levende” rundviser klar på stedet.

- **3. Moclav-pedia - Leksikon/database**

Fortællingen, den gode historie i både digital og mundtlig form på stedet, rummer udover oplevelsen i sig selv muligheden for at vække nysgerrighed og opdagelsestrang. Man kan begive sig på tur i molerlandskaberne. Man kan også søge yderligere oplysning og følge andres opdagelser og forskning.

Projektet har i den forbindelse lagt grundstenen til et leksikon, hvor man hurtigt kan søge mere basal viden om de hovedemner, der bl.a. præsenteres i Luffe-filmen. Hovedartiklerne omhandler: Moler, vulkanske askelag, istiden, fisk, fugle, insekter, bunddyr, krystaller samt landområdernes træer og planter.

Det digitale leksikon holdes åbent for stadig udvidelse og tilføjelse af undergrupper. Oprindeligt var tanken blot at lave et mini-leksikon på egen hjemmeside. Men hensigten er nu også at anvende nettets eksisterende leksika, som f.eks. wikipedia, for derigennem at udnytte nettets muligheder til fulde og forhåbentlig ramme en meget større brugerkreds, der også her har mulighed for interaktion.

Moclav-pedia er tilrettelagt, så børn og en bred kreds af voksne, der er ”uskolede” i disse ikke umiddelbart let tilgængelige emner kan have glæde af det. Det fremtræder både i en ”traditionel” udgave og i form af et børneleksikon.

- **4. WWW – Hjemmeside m.m.**

En ny hjemmeside er udarbejdet i løbet af den sidste del af projektperioden. Denne side knytter alle elementer og tilbud i projektet sammen – og forbinder dem med Museets øvrige afdelinger.

Hjemmesiden omfatter en ”brevkasse”, hvor en del af de mange forespørgsler og beretninger, der sendes til museet, lægges ud, så alle kan få glæde af dem. Her kan alle være med. Samtidig rummer siden en nyhedsdel, der også kan gøre den interessant for ”nørder” og specialister. Udvikling er indbygget i Moler Museet i kraft af stadig nye fund og tilgang af pågående forsknings resultater nationalt og internationalt – og i formidlingen i kraft af bl.a. brugerinddragelsen – og der vil hele tiden være nyt at vende tilbage til og nye opdagelser at gøre. På siden vil der være mulighed for at præsentere de mange nye fund, og følge arbejdet hermed. Den nye hjemmeside offentliggøres omkring 1. august 2011.

Aktiviteter i det fysiske rum

• 5. Fossiljagt og fortælling – rundvisninger

Moler Museet ligger midt i det, det handler om: På et højedrag med vid udsigt over molerlandskaberne og som nabo til store gamle molergrave. Museets medarbejdere arrangerer talrige guidede ture, fossiljagter og omvisninger i museets righoldige samlinger. Her kan alle se, røre, spørge og prøve selv. Medarbejderen fortæller og giver råd, alle bevæbnes med hammer og søger selv fossiler, og kan få fund bestemt og forklaret. Alle har chancen for at gøre gode fund – og hvem vil ikke gerne finde det næste stykke Danekræ.

Folk går også uden fund, glade hjem. Vindblæste, røde af sol, med lyst mudder på fodtøjet. De kommer også gerne igen.

Ture med fortæller kan bestilles fra museet. Herudover arrangerer museet flere offentlige ture hvert år. Endelig er Moleret på Mors en af Limfjordsfortællingerne (se vedlagte brochure). I projektperiodens forløb er udviklet flere nye "pakkeløsninger" og tilbud i denne henseende.

• 6. Den gode historie – tilbud til skoler og børneinstitutioner

Udover rundvisning og fortælling er udarbejdet flere tilbud rettet mod børn i skoler – også friskoler, børnehaver og dagpleje, SFO m.v.

Tilbuddene omfatter bl.a.

Grejkasser med bl.a. emnerne Geologi og Luffe.

Elektronmikroskoper og stjernekikkert.

Billedforevisninger med flere temaer

Geologisk og historisk tidssti – mellem Moler Museet og Landbrugsmuseet

Skarregaard.

Stenslibning og smykkefremstilling

Disse tilbud præsenteres bl.a. i museets katalog "Den gode historie", der er udsendt til alle institutioner, på Mors og nabokommunerne.

Kataloget findes også på museets hjemmeside og lejrskoler m.v. fra andre dele af landet er naturligvis velkomne til at benytte sig heraf. Det gør de også.

"Den gode historie" er vedlagt som bilag.

- **7. Luffe version 1 – Den trykte udgave**

Dette er Luffe-historien i hæfteform. Her ses historien om skildpaddeungen første gang fortalt af Henrik Madsen og illustreret af Mette Elimar Jensen. Hæftet har dannet forlæg for Liv i molerhavets animation, se pkt. 1. Det blev udarbejdet og udkom 2009.

Hæftet er vedlagt som bilag.

- **8. Fart over feltet – Aktiviteter med out-reach perspektiv**

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at museets medarbejdere har lært flere nye ord og begreber i løbet af projektperioden, og at et af dem er: Out-reach perspektiv. Museet har i praksis altid søgt at nå mennesker, der ikke af sig selv fandt på museum.

Nye aktiviteter og utraditionelle samarbejdspartnere er væsentlige værktøjer i denne forbindelse. I relation til formidlingen af molerlandskaberne kan i projektperioden nævnes følgende nye tiltag:

Et samarbejde mellem museet og Morsø Cykelklub om mountainbikeløb mellem Moler Museet og Skarregaard, en 5,7 km lang rute, der bl.a. går via meget stejle skråninger til og fra molergravene. Løbet blev første gang afholdt 2010 og viste sig at være en succes. Det afholdes derfor igen i år. En film fra sidste års løb kan ses på Youtube (Moler MTB Mors)

Blandt andre nye samarbejdspartnere er Morsø Sundhedscenter med tilknyttede foreninger som Diabetes foreningen og Kræftens Bekæmpelse. Morsø Kommune hører til blandt de kommuner i landet, der har forholdsvis store grupper af mennesker – også børn – med sygdomme og problemer knyttet til forkert ernæring, mangel på motion og af folk med kroniske lidelser. Motion på en sjov måde, aktivitet relateret til oplevelse er en del af indsatsen i denne sammenhæng – og her har bl.a. Moler Museet og aktiviteterne heromkring vist sig som et godt redskab.

Videre perspektiv

Sideløbende med realiseringen af projektet Liv i Molerhavet har Morslands Historiske Museum arbejdet videre med forprojektering af to relaterede projekter: Formidlingsprojektet Historiernes Ø samt Det Ny Moler Museum – opdagelsescenteret. Herunder er bl.a. udarbejdet brugerundersøgelser, relateret til brugerinnovation, og der er udarbejdet foreløbige skitser for udformning af et nyt Moler Museum. Her medsendes projektbeskrivelsen for det ny Moler Museum til orientering, idet en del heraf vedr. indretning og formidling er nært knyttet til og har nydt godt af erfaringerne med udarbejdelsen af projekt Liv i Molerhavet.